

ELENA KREJČOVÁ – NADEZHDA STALYANOVA

BULHARSKÉ TEXTY
K PŘEKLADATELSKÉMU SEMINÁŘI
ČÁST 3.

CVIČEBNICE

MASARYKOVA UNIVERZITA

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Bulharské texty
k překladatelskému semináři
Část 3.

Cvičebnice

Elena Krejčová – Nadezhda Stalyanova

Brno 2019

© 2019 Masarykova univerzita

ISBN 978-80-210-9398-0

СЪДЪРЖАНИЕ

Předmluva	5
1. Застрахователно дело.....	7
2. Банково дело.....	12
3. Спорт.....	15
4. Екология.....	19
5. Семейно право	22
6. Медии	26
7. Околна среда.....	29
8. Битова техника	34

Předmluva

Cvičebnice Bulharské texty k překladatelskému semináři, část 3. Cvičebnice bude sloužit studentům, kteří studují bulharštinu v magisterském programu na hodinách praktického jazyka a v rámci překladatelských seminářů. Tato studijní pomůcka je zaměřena na procvičování lexika z nejrůznějších oblastí – pojišťovnictví, financí, rodinného práva, sportu, techniky a technologií, ekologie, mediální politiky, zemědělství a dalších, přičemž dodržuje tematické dělení použité v jednotlivých kapitolách příručky Bulharské texty k překladatelskému semináři, část 3. Cvičení jsou zaměřena jednak na překlad termínů a frekventovaných kolokací z konkrétního tematického okruhu a jednak na obohacení slovní zásoby prostřednictvím uvádění synonym, antonym, demonstrace určitých slovních spojení v kontextu atd. Každá kapitola obsahuje též cvičení na předložkové vazby v určitých ustálených spojeních. Cvičení rovněž představují materiál pro přípravu k magisterské státní zkoušce. S cvičeními se může pracovat jak během jazykových cvičení pod vedením pedagoga (písemně nebo ústně, samostatně nebo ve dvojicích či menších skupinkách), tak i v rámci samostatné práce studentů během jejich domácí přípravy. Mohou být podnětem nebo východiskem pro další aktivity jak v samotném překladatelském semináři (například při procvičování konsektivního nebo simultánního tlumočení), tak i v jazykových kurzech (témata k diskusím, psaní esejů apod.).

autorky
září 2019

1. Застрахователно дело

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

застраховател

застрахователно събитие

покрит риск

декоративни растения

тленни останки

самолечение

трайни насаждения

правоспособен лекар

обезобразяване

материални щети

застраховка гражданска отговорност

2. Употребете в подходящ контекст:

извънболнична медицинска помощ

нотариално заверено копие

болничен лист

трайно намалена работоспособност

телесни увреждания

природни бедствия

автотранспортно произшествие

3. Попълнете с подходящия предлог:

.... случай трудова злополука

удостоверение наследници

.... зависимост направените разноси

боравене ... оръжие

.... неопределено време

изпълнение служебните задължения

отпуск ... болест

застраховката е сила подписване застрахователния договор

при настъпване застрахователно събитие

лицензиран ... в съответствие ... действащото законодателство

лечебни заведения ... болнично лечение ... лица

възрастта ... застрахования се определя ... цели години началото на
застраховката

доказан ... документация, издадена ... официалните органи

смърт застрахования вследствие ... злополука

извършване ... престъпление ... общ характер

4. Посочете плюсовете и минусите на застраховките автокаска

Плюсове	Минуси

5. Посочете синоним на думата или израза:

заболяване

инвалидизиране

неотложни медицински разходи

6. Посочете антоним на израза:

локални функции на организма

постоянна опасност за здравето

акутно заболяване

7. Напишете есе до 250 думи на тема: „Трябва ли застраховките живот да бъдат задължителни?“

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 40 lines.

2. Банково дело

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

кредитополучател

погасителна вноска

движение по сметка

залог върху

благородни метали

2. Употребете в подходящ контекст:

учредявам вещни права

в полза на трети лица

кредитът не е издължен в срок

3. Попълнете с подходящия предлог:

постъпване... средства ... разплащателна сметка

в срок ... 3 дни ... придобиването им сума, равна размера ... кредита

водене отчетност дейността ...съответствие ... нормативните
изисквания

4. Посочете плюсовете и минусите на живота на кредит

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза

Сключвам договор

6. Посочете антоним на израза:

Дългосрочен кредит

3. Спорт

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

длъжностни лица

тренировъчна дейност

спортни прояви

предписвам лекарства

анулиране на индивидуалните резултати

допингов контрол

лишаване от права

оборудвано за целта място

вземане на кръвни проби

церемония по награждаване

самопризнания

2. Употребете в подходящ контекст:

количествен праг

в проба на спортист

без уважителна причина

биологичен материал

иззета субстанция

удостоверявам самоличността си

с произтичащите от това последици

нарушена е целостта на plombата

3. Попълнете с подходящия предлог:

... връзка и повод тяхната работа

... медицински показания

... условие ... спешност

... ускорена процедура

4. Посочете плюсовете и минусите на професионалния спорт

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза:

установяване на нарушения

прекръпявам спортносъстезателната си дейност

6. Посочете антоним на израза:

известявам незабавно

съзнателно използване

тестване без предизвестие

издавам разрешение за терапевтична употреба

предоставям информация

утежняващи обстоятелства

отрицателен резултат

окончателно лишаване от права

осигурявам право на достъп

7. Напишете есе до 250 думи на тема: Цената на спортния успех

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 32 horizontal dotted lines for writing.

4. Екология

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

околна среда

картотекиране

урбанизирани територии

домашни дейности

жилищни и обществени сгради

местно самоуправление

обществено обсъждане

органи на изпълнителната власт

шумоизолиране

2. Употребете в подходящ контекст:

превишаване на стойности

здравословни условия на живот

зони на военни действия

мерки за предотвратяване на шума

3. Попълнете с подходящия предлог:

разработване ... планове ... действие

контрол ... шума ... работна среда

нива ... шум околната среда

4. Посочете плюсовете и минусите на живота в големия град

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза:

вредно въздействие върху здравето на хората

текущо състояние

осъществявам контрол

обществено ползване

6. Посочете антоним на израза:

крайна дата

надвишени стойности

оказвам съдействие на органите

5. Семейно право

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

осиновяване

настойничество

попечителство

брачен договор

родителски права

издръжка

унищожаване на брака

развод по взаимно съгласие

материално състояние

пълнолетие

законна лихва

2. Употребете в подходящ контекст:

разпореждам се с недвижим имот

поставен под пълно запрещение

упражняване на професия

дееспособни лица

подлежи на обжалване

минимална работна заплата

3. Попълнете с подходящия предлог:

зачитане ... личността ... семейството

акт ... сключване граждански брак

равни права общото имущество

право ... издръжка

.... навършване двадесетгодишна възраст

настойничество се учредява лица, поставени пълно запрещение

при разпореждане имущество ... лице настойничество

4. Посочете плюсовете и минусите на брачния договор

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза:

текущи нужди

уронва достойнството

имам право на издръжка

невиновният за развода съпруг

6. Посочете антоним на израза:

сключвам брак

прекратяване на брачния договор

7. Напишете есе до 250 думи на тема: Професията приеман родител: перспективи и предизвикателства в съвременното общество

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Медии

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

заплахи, принуда и тормоз

потвърдена информация

от значителен обществен интерес

подбуждам и насърчавам омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация

расова, религиозна и етническа принадлежност

2. Употребете в подходящ контекст:

духът и буквата на този Кодекс

поверителни източници на информация

презумпция за невинност

платени публикации

лично благодетелстване

поддавам се на политически или икономически натиск

3. Попълнете с подходящия предлог:

свобода ... изразяване

достъп информация

защита ... личното достойнство

неприкосновеност ... личния живот

... условията ... прозрачна демокрация

разкриване ... самоличността ... на жертви ... престъпления

придържаме се ... добър тон и благоприличие

4. Посочете плюсове и минусите на цензурата в медиите

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза:

преднамерено

изопачавам факти

предоставям право на отговор

огласявам подробности

6. Посочете антоним на израза:

достоверна информация

идентифицирани източници

7. Околна среда

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

горски територии

стопанисване

производство на дървесина

биологично и ландшафтно разнообразие

антропогенна дейност

водни ресурси

чистота на въздуха

накърняване на интересите

водоизточници

съоръжения за питейно-битово водоснабдяване

покупка на поземлени имоти

документ за собственост

скица на имота

данъчна оценка на имота

дивеч

рибарник

топлопровод

газопровод

подземни богатства

пчеларство

гrobiщен парк

депо за отпадъци

язовир

пречиствателна станция за питейни или отпадъчни води

урбанизирани територии

устройствени планове

урегулирани поземлени имоти

ски писта

залесяване

горски разсадник

лесовъдско образование

естествено възобновяване

пясъчна дюна

браншова организация

2. Употребете в подходящ контекст:

природосъобразно стопанисване

дървесни и храстови видове

поддържане на биологичното разнообразие на горските екосистеми

инвентаризация на горските територии

недопускане конфликт на интереси

провеждане на търг

уедряване на поземлени имоти

защитени територии

обременен с вещни тежести

защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения

поддържане на биологичното равновесие

забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата

наложена възбрана

предмет на съдебен спор

отчуждаване на имот

кадастрален регистър

теренни проучвания на археологически ценности

палене на открит огън

издаване на разрешение

3. Попълнете с подходящия предлог:

подлежи ... възобновяване

договор ... придобиване ... право ... собственост

прилагане ... екологичните принципи ... развитието ... горското стопанство

... съответствие ... международните норми

прилагане ... световно утвърдените принципи ... създаването ... стандарти

прозрачност ... взимане на решения

право ... собственост ... горски територии

комисията се запознава ... място ... всички данни

заповедта подлежи ... обжалване ... реда ...

Административнопроцесуалния кодекс.

създадени ... съответствие ... законодателството ... трета държава

замяна ... поземлени имоти ... горски територии

право ... строеж ... поземлени имоти

... датата ... влизане ... сила ... подробен устройствен план

защитата ... горските територии ... пожари е ... сметка ... държавния бюджет

4. Посочете плюсовете и минусите на органичното земеделие

Плюсове	Минуси

5. Посочете антоним на израза:

търгът се открива

заинтересовано лице

7. Напишете есе до 250 думи на тема: Влиянието на консуматорското общество върху околната среда

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Битова техника

1. Посочете чешкия еквивалент на термина:

електрическа мрежа

лица с намелени физически, сензорни или умствени способности

ръководство за употреба

в покой

захранващ кабел

заземен

уплътнение

млечни произведения

полуфабрикати

безалкохолни напитки

деликатеси

кореноплодни зеленчуци

регулируеми крачета

летливи и избухливи вещества

маринована храна

пушено месо

2. Употребете в подходящ контекст:

предотвратяване на възможните негативни последствия

добре вентилирано помещение

източник на топлина

обезопасен контакт

спазване на хигиенните стандарти

3. Попълнете с подходящия предлог:

... съответствие ... действащите стандарти

4. Посочете плюсовете и минусите на „умните“ електроуреди

Плюсове	Минуси

5. Дайте синоним на израза:

вентилирано помещение

директна слънчева светлина

активира се аларма

летлив

трайност на хранителен продукт

Bulharské texty k překladatelskému semináři
Část 3. – Cvičebnice

doc. Mgr. Elena Krejčová, Ph.D., doc. Nadezhda Stalyanova, PhD.

Návrh obálky: Pavel Pilch

Vydala Masarykova univerzita, Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno
1., elektronické vydání, 2019

ISBN 978-80-210-9398-0

MUNI
PRESS